

Edvard Larsen: De to Forslag, som i Øjeblikket foreligge til Behandling her i Tinget, ønsker ogsaa jeg at give min væsentlige Tilslutning, og Grunden dertil er den, at de forekomme mig at være byggede paa et sundt og forstandigt Frisind. Dette Frisind retter sig ikke paa, hvad man kunde kalde enkelt Persons eller enkelte Personers Overbevisning. Det er jo saadan, at vor Lovgivning, naar den taler om Tolerance, endnu væsentlig henvender sig til Samfundet. Det beror vel paa de historiske Forhold, det stammer fra Grundlovens Dage, hvor man i Grundloven finder den Udtalelse, at Borgerne have Ret til at forene sig i Samfund for at dyrke Gud, og dette Præg paa vor Lovgivning har holdt sig og er f. Eks., forekommer det mig, ejendommelig udpræget i Loven af 1851 om borgerlig Ægteforening. Denne Lov synes mig, morsomt nok, at være bygget saaledes, at det egentlig forudsættes, at enhver, som vil vies i vort danske Land, hører til et Samfund, og jeg betvivler ærligt talt, at nogen, der har en ganske isoleret Særoverbevisning, egentlig har lovlig Ret til at blive ægteviet i Danmark. Naa, naturligvis, Livet er altid stærkere end Loven, og saa har man Fortolkningen, og saa gaar det alligevel.

Naar nu den Lovgivning, som i Dag foreligger, ikke gaar paa de enkelte, vil man kunne forstaa, at naar den ikke strækker sig saa vidt, ser jeg i en saadan Lovgivning ikke noget idealt. Men naturligvis: Lov maa altid svare til Behov, og det er vel saadan, at skulde en Lov, der strakte sig til den enkelte, i dette Øjeblik forelægges for Tinget, maatte det være en Lov, som gik ud paa Kirkens Adskillelse fra Staten. Efter min Mening kan en Lov af den Art i dette Øjeblik ikke med Nytte forelægges det høje Ting. Der er for en saadan Lov ikke det tilsvarende Behov. Endnu hersker efter min Mening ubestridt i det danske Folk egentlig hele den Grundstemning, som er udtrykt allerede i Grundlovsudkastet, og som lød saaledes: „Den evangelisk-lutherske Kirke er som den, hvori den overvejende Del af Folket befinder sig, at anse som den danske Folkekirke“, og det var i Virkeligheden det Standpunkt, som, saa vidt jeg kan se, Grundtvig nødvendigt tiltraadte. Han var ikke glad, tror jeg nok man tør sige, for Folkekirken, men han erkendte, at der kunde være nogen Anledning til en saadan Understøttelse, som der saa tidt var Tale om overfor Folkekirken. Han sagde: „Saa længe den overvejende Del af Befolkningen bekender

sig til den evangelisk-lutherske Tro, saa længe skal en dertil svarende Gudsdyrkelse vedligeholdes paa offentlig Bekostning.“

Man vil altsaa se, at vor Lovgivning befinder sig paa et Standpunkt, som i og for sig ikke kan tilfredsstille en radikal Synsmaade fuldt ud, og heller ikke kan dette ske ved de Forslag, der her forelægges os, særlig ved Forslaget om Menighedsraad, som er det, jeg i Dag ønsker at tale om. Det er et Særforslag, der, som den ærede Ordfører for mit Parti (Grønberg) meget rigtigt sagde, reviderer og reformerer Kirken indefra, det er ikke et Forslag oven over eller uden om, altsaa paa Statens Grund, men det er et Forslag indenfor det bestaaende Kirkesamfund. Og her ønsker jeg gerne at sige, at netop til en saadan Lovgivning paa Kirkens Grund er mit Parti villigt til en sympatetisk og forstaaende Medvirkning, og jeg ønsker udtrykkeligt at understrege, at netop jeg ser paa og gaar til en Lovgivning indefra med Sympati. Og naar jeg særlig har Sympati for det Lovforslag, som for Øjeblikket ligger paa Tingets Bord, beror det, som jeg sagde, paa, at dette Lovforslag er bygget paa et naturligt Frisind. Det er i Virkeligheden en Fortsættelse af den Linie, som frisindsmæssigt allerede kom frem i Loven om Sognebaandsløsning og siden i Valgmenighedsloven af 1868. Der er i dem en vis Linie, og jeg tror, at hvis man vil holde denne Linie frem idealt, vil det naturlige være ikke at lave nogen Organisation. Jeg maa sige, at personlig er jeg ikke i høj Grad stemt for Menighedsraad, men jeg erkender atter her, at Lov svarer til Behov, og jeg tror, at der findes i det danske Folk et oprigtigt Ønske om en vis Organisation, ikke en Organisation af vidtstrakt Karakter eller vidtrækkende Art, men dog en vis Organisation. Det, det kommer an paa, er da, at der i det enkelte Tilfælde forelægges et Lovforslag, et Stykke Lovgivningsarbejde med en vis frisindet Karakter, til Trods for, at der er Organisation.

Denne frisindede Karakter mener jeg nu er til Stede i det foreliggende Lovforslag, men jeg skal til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borghjerg) sige, at det Frisind, som han søgte i det, er aabenbart ikke væsentligt det, der præger Loven. Det, han vilde, var, at man kunde spore Adskillelsen mellem borgerligt og kirkeligt. Nu skal jeg indrømme, at denne Adskillelse momentvis er til Stede i Loven, og jeg vil siden komme til at nævne et enkelt Punkt i den Retning. Men